

SKATTENYTT

Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenäs Riksförbund

Nr 10/1953

Årgång 3

DISTRIBUTÖR AV
MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN

1953 års uppbördsreform

Av länsassessor Axel Morén

I maj 1953 fattade riksdagen beslut om en rad ändringar i uppbördsförordningen, vartill Kungl. Maj:t framlagt förslag i propositionen nr 100/1953 på grundval av ett av 1949 års uppbörds-sakkunniga avgivet betänkande (SOU 1952:1). De nya bestämmelserna träder i huvudsak i kraft den 1 januari 1954.

I enlighet med nämnda beslut har bl. a. utfärdats en ny uppbördsförordning (SF 272/1953). Detta betyder emellertid ingalunda, att reglerna i den gamla uppbördsförordningen från år 1945 genomgående ersatts med nya regler. Tvärtom bygger den nya förordningen i det väsentliga på de äldre bestämmelserna. De gjorda ändringarna är resultatet av den översyn av källskattesystemet, som redan vid systemets införande förutsattes skulle komma att verkställas med ledning av vunna erfarenheter. Därmed är självfallet inte

sagt, att de nu antagna bestämmelserna är att anse som slutgiltiga. Det må erinras om strävandena att göra källskatten till en definitiv skatt för det stora flertalet löntagare. Förutom åtskilliga förenklingar av det materiella skattesystemet förutsättes härför att skatteavdrag verkställas även på inkomst av bisysslor och liknande, en utvidgning av avdragsskyldigheten som ansetts icke böra för närvarande genomföras.

Propositionen nr 100 är i det närmaste 500 sidor och innehåller mängder av detaljförslag. I stor utsträckning avser emellertid propositionen sådant som utslutande eller väsentligen är av betydelse för myndigheternas interna arbete. Den följande redogörelsen kommer icke att omfatta dessa delar av propositionen utan endast vad som är av mer allmänt intresse.

Skatteavdrag.

För allmänheten är en av de väsentligaste nyheterna den, att skatteavdrag för *preliminär A-skatt* skall göras även vid korttidsanställning eller alltså vid huvudsaklig arbetsanställning under kortare tid än en vecka. Fysisk person och dödsbo skall dock verkställa sådant avdrag endast om det utbetalade beloppet utgör utgift i rörelse. En lantbrukare, fastighetsägare eller husmor, som tillfälligt anlitar hjälp i jordbruket, på fastigheten eller i hemmet, skall således ej heller i fortsättningen göra skatteavdrag. Vidare har föreskrivits, att centrala uppborgsnämnden skall medge befrielse från avdragsskyldighet vid korttidsanställning, där så av särskilda skäl finnes påkallat. Skatteavdrag skall inte göras vid lägre dagsinkomst än 10 kr. Avdragets storlek skall beräknas enligt en i de vanliga skattetabellerna intagen avdelning för skatt på dagsinkomst. Samtliga tabeller skall utvisa samma avdrag vid korttidsanställning. Avdragen skall grundas på en genomsnittlig kommunal utdebitering och någon differentiering med hänsyn till ortsgrupp eller civilstånd skall i dessa fall inte göras. Företes inte debetsedeln eller därvid fogat skattekort för arbetsgivaren, skall avdrag dock verkställas med 25 % av lönebeloppet.

För *preliminär B-skatt* skall avdragskyldigheten upphöra. Skattskyldiga med B-skatt skall ej heller erhålla skatteavdrag för kvarstående skatt.

Skyldighet att verkställa skatteavdrag föreligger f. n. inte beträffande sådan pension, livränta eller annan skattepliktig ersättning från försäkringsanstalt, som uppgår till högst 1.200 kr. för år. Denna beloppsgräns har höjts till 1.500

kr. och skall, såvitt gäller livräntor, liksom hittills hänföra sig till livräntans bruttobelopp och inte till dess skattepliktiga del.

Vidare skall avdrag för *preliminär A-skatt* på oregelbundet inflytande inkomster göras med 25 % mot f. n. 10 resp. 15 %, såvida inte centrala uppborgsnämnden utfärdat särskilda anvisningar.

Innehålles skatt med 25 % av lönen på grund av att arbetstagaren inte överlämnat sin debetsedel till arbetsgivaren och har därigenom avdragits större belopp än som enligt arbetsgivaren senare tillhandakommen debetsedel skall inbetalas under närmast följande uppborgstermin, är arbetsgivaren f. n. skyldig att återbetala skillnaden till arbetstagaren. I fortsättningen skall arbetsgivaren icke vara skyldig men väl äga rätt att återbetala det för mycket innehållna beloppet. Inbetalas detta till uppborgsmyndigheten, skall återbetalningen göras av länsstyrelsen.

Särskilda bestämmelser rörande sjömän.

Vissa särbestämmelser beträffande skatteavdrag finnes meddelade för sådana sjömän som är inskrivna vid sjömanshus. För dessa skall sålunda skatteavdrag för *preliminär A-skatt* f. n. göras med 15 % mot normalt 25 % när debetsedeln inte överlämnas. Vidare skall något procentuellt skatteavdrag för kvarstående skatt ej verkställas för sjömän, som underlåter att överlämna debetsedeln å slutlig skatt. I stället åligger det i sådant fall rederiet att rekvirera dublettdebetsedel hos den lokala skattemyndigheten.

Gällande beskattnings- och uppborgsbestämmelser medför åtskilliga olägenheter för sjöfolket och rederierna. För

att undkomma dessa olägenheter föreslog sjömansskatteutredningen år 1949, att sjömännen skulle erlägga skatt för sin inkomst ombord i form av sjömansskatt. Denna skatt skulle vara definitiv, vilket bl. a. innebär, att inkomsten icke sedermera skall deklarerars eller taxeras. Vid remissbehandlingen tillstyrktes förslaget av de organisationer, som företräder sjöfartens intressen. I flertalet övriga remissyttranden riktades emellertid erinringar i betydelsefulla avseenden mot förslaget. Finansministern ansåg sig därför icke nu kunna förorda förslagets genomförande utan föreslog vissa partiella reformer inom ramen för nuvarande beskattnings- och uppbördssystem. Därmed ville finansministern icke ha sagt, att sjömansskatteutredningens förslag eller något likartat förslag ej framdeles kunde ånyo övervägas. Riksdagen biföll finansministerns förslag men framhöll att de partiella reformerna får ses som ett provisorium, till dess en ur olika synpunkter acceptabel lösning av sjöfolkets beskattningsfråga kan framkomma efter förnyade överväganden. Sedan de partiella reformerna prövats i praktiken någon tid, borde frågan omprövas på grundval av vunna erfarenheter och i viss anslutning till sjömansskatteutredningens förslag för att om möjligt åstadkomma en definitiv sjömansskatt.

De partiella reformerna innebär bl. a. att skatteavdrag för preliminär skatt skall göras med 20 %, om debetsedel eller skattekort inte företes för fartygsbefälhavaren, och att skatteavdrag för kvarstående skatt skall verkställas endast om arbetstagaren begär att så skall ske. Dessa särbestämmelser skall inte längre gälla sjöman, inskriven vid sjömanshus, utan arbetstagare på svenskt handelsfartyg med

en bruttodräktighet av minst 500 registerton. Under särbestämmelserna kommer således att i fortsättningen falla en del ombordanställda, som inte är inskrivna vid sjömanshus. Å andra sidan skall de vanliga avdrags- och redovisningsbestämmelserna tillämpas ombord på mindre båtar.

Vidare har riksskattenämnden fått i uppdrag att söka ordna så, att deklara-tionsblanketter finnes tillgängliga på svenska konsulat och sjömanshus i utlandet. Även befälhavarna på svenska fartyg i utrikes fart skall ha deklara-tionsblanketter att tillhandahålla de ombordanställda. Särskilt kuvert skall samtidigt utlämnas. I detta kan den ifyllda deklara-tionsblanketten inläggas och lämnas till befälhavaren för att genom dennes försorg vidarebefordras till myndigheterna i Sverige. Riksskattenämnden skall i detta hänseende samråda med redarnas och sjöfolkets organisationer för att få till stånd bästa möjliga lösning.

Slutligen må också nämnas att en särskild statlig inkomstskatt skall på fartyg av den förut angivna storleken erläggas av sjöman, som eljest inte är skattskyldiga här i riket. Fråga är således om utländska sjöman eller svenskar som icke är bosatta i Sverige. Skatten skall innehållas med 15 % av den kontanta lönen, såvida icke sjömannen visar att han är skyldig att betala skatt för inkomsten till annat land. Skatten är definitiv; någon särskild taxering skall ej ske. Innehållen skatt redovisas till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.

Olika slag av preliminär skatt.

För närvarande finnes tre olika slag av preliminär skatt, nämligen A-, B- och C-skatt. A-skatten är ju det normala för

löntagare och är en egentlig källskatt. B-skatten avses främst för rörelseidkare och jordbrukare och betalas med belopp, som uträknas av vederbörande lokala skattemyndighet. C-skatten är också en debiterad skatt; den utgör ett komplement till A-skatten i sådana fall, där den skattskyldige åtnjuter jämväl annan inkomst än av tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet.

Under de gångna åren har C-skatten kommit till mycket ringa användning. Den har nu avskaffats. Från och med den 1 januari 1954 finns sålunda bara A-skatt och B-skatt att välja mellan. Å andra sidan har lokal skattemyndighet tillagts befogenhet att föreskriva, att den skatt som belöper på arbetstagares biinkomst eller förmögenhet skall av huvudarbetsgivaren uttagas genom förhöjt skatteavdrag för A-skatt, t. ex. på så sätt att skatteavdraget enligt skattetabell skall beräknas på lönen ökad med visst belopp. A-skatt med förhöjt avdrag kan ifrågakomma beträffande t. ex. skogsarbetare med mindre jordbruksinkomst. Vidare kan A-skatt med förhöjt skatteavdrag finnas lämpligt t. ex. när arbetstagare med B-skatt år efter år erhållit betydande kvarstående skatt, som blivit restförd, eller då han vid upprepade tillfällen försummerat att erlagga den påförda B-skatten.

Såvitt gäller skattskyldiga med inkomst av tjänst förutsättes, att preliminär B-skatt skall framdeles användas i väsentligt mindre omfattning än för närvarande. Så bör exempelvis skattskyldiga som är berättigade till betydande omkostnadsavdrag — t. ex. provisionsförsäljare med höga resekostnader och arbetstagare som själva har att bekosta material för arbetet — som regel ha A-skatt, därvid skatten

bör beräknas efter skattetabell på viss del av inkomsten eller efter lämplig procentsats på bruttoinkomsten. A-skatt efter viss procentsats anses även vara att föredraga framför B-skatt vid arbetsanställning av säsongbetonad karaktär, t. ex. beträffande stuveriarbetare och arbetstagare i skogsbruk.

Enligt anvisningarna till 3 § i den nya uppbördsförordningen bör vid "blandade" inkomster B-skatt påföras, om den skattskyldige vid sidan av inkomst, varå skatteavdrag kan göras, har annan inkomst som överstiger en fjärdedel av den sammanlagda uppskattade inkomsten. Eljest bör A-skatt utgå.

Finansministern har framhållit att lokal skattemyndighet bör äga i det enskilda fallet fritt bedöma, vilken form av preliminär skatt som synes medföra det bästa uppbördsresultatet och därför bör påföras. Hänsyn till de skattskyldigas önskemål skall alltså tagas i den mån detta är förenligt med denna grundprincip. Den i nästföregående stycke omnämnda anvisningen borde fattas som en allmän riktlinje vid ett bedömande, som tar hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Med hänsyn till att skatteavdrag ej längre skall göras för B-skatt, borde i tveksamma fall B-skatt påföras endast om lokal skattemyndighet kan utgå från att källskatteinbetalningen därigenom inte blir sämre.

Beräkning av preliminär B-skatt.

Skall B-skatten icke beräknas med ledning av preliminär taxering, bör skatten regelmässigt debiteras med samma belopp som den senast påförda slutliga skatten, dock att i förekommande fall avdrag skall göras för utskiftningsskatt, ersättnings-skatt och andra skatter som ej skall er-

läggas preliminärt. Den omständigheten, att olycksfallsförsäkringsavgift ingått i senaste slutliga skatt, skall i och för sig ej utgöra skäl för preliminär taxering eller jämkning. Det sagda gäller även för det fall, då skattskyldig fr. o. m. inkomståret är fritagen från skyldighet att erlägga folkpensionsavgift.

B-skatten skall alltid beräknas med ledning av preliminär taxering, då senaste slutliga skatt påförts i annan kommun än den, där B-skatten skall debiteras.

Skyldigheten att utan anmaning avgiva preliminär självdeklaration har utvidgats att avse jämväl fall då skattskyldig, som året före inkomståret erlagt A-skatt, övergått till sådan verksamhet att han under inkomståret skall erlägga B-skatt. Vidare uppkommer sådan skyldighet om skattskyldig, som har att erlägga B-skatt, flyttar från en kommun till en annan.

Lokal skattemyndighet äger infordra preliminär självdeklaration, när anledning finnes antaga att den skattskyldige varit pliktig att utan anmaning avgiva deklaration.

B-skatt understigande 60 kr. skall icke påföras. Skatten skall förfalla till betalning med samma belopp under varje uppbördstermin. I förekommande fall avrundas det beräknade skattebeloppet nedåt, så att det blir jämnt delbart med antalet uppbördsterminer.

Jämkning av preliminär skatt.

Med jämkning av preliminär skatt förstås ändring i ett tidigare fattat beslut rörande beräkning av sådan skatt.

Jämkning skall i fortsättningen kunna göras även efter inkomstårets utgång, om den preliminära skatten skall nedsättas. Där jämkning grundar sig på ansökan, skall ansökningsen vara inkommen

till den lokala skattemyndigheten före utgången av april månad året efter inkomståret.

Om särskilda omständigheter icke till annat föranleder, må vid inkomståndring jämkning av preliminär B-skatt göras endast om ändringen i inkomsten motsvarar minst $\frac{1}{5}$ av den inkomst, varå skatten beräknats, och tillika minst 600 kr.

Enligt gällande regler må för mycket erlagd preliminär skatt återbetalas före debiteringen av motsvarande slutliga skatt, om det för mycket erlagda beloppet utgör $\frac{1}{5}$ av den beräknade slutliga skatten och tillika minst 25 kr. Sistnämnda beloppsgräns har nu höjts till 100 kr.

Icke så sällan förekommer att den, som påförts preliminär B-skatt, bytt verksamhet och tagit anställning. Detta bör den skattskyldige anmäla till den lokala skattemyndigheten för eventuellt utbyte av skatteform. På grund av att dessa anmälningar oftast underlåtes har i uppbördsförordningen införts en föreskrift för arbetsgivare att underrätta lokal skattemyndighet om sådana under inkomståret nyanställda arbetstagare, för vilka utfärdats debetsedel å preliminär B-skatt och som kan antagas ha sin väsentliga utkomst av anställningen.

Uppbörd av skatt.

Beträffande skatteuppbördens är till en början att märka, att arbetsgivare med minst två anställda alltid skall redovisa genom skatteavdrag innehållen skatt till postens skatteavdelning i residensstaden i de fall, redovisningen kan göras med skatteanvisningar. Denna föreskrift sammanhänger med omläggningen av arbetsgivarkontrollen (se nedan). Inbetalningen skall göras senast den 18 i uppbördsmånaden.

Arbetsgivare med endast en anställd ävensom vederbörande skattskyldiga själva skall såsom f. n. inbetala skatten på postanstalt eller penninginrättning eller genom girering till postgirokontorets skatteavdelning, och inbetalningen skall göras senast under uppbördsterminen. Även i fortsättningen finns dock möjlighet att på postanstalt inbetala skatten efter uppbördsterminens utgång. Vid inbetalningen, som skall göras senast den 18 i uppbörds-månaden, skall liksom hittills erläggas en särskild avgift. Denna s. k. respitavgift har maximerats till 100 kr., oavsett om inbetalningen avser en eller flera skatteposter.

I övrigt har en hel del förenklingar genomförts beträffande uppbörden. Efter tillstånd av länsstyrelsen skall t. ex. arbetsgivare med minst 100 arbetstagare få tillämpa en summarisk redovisningsmetod beträffande preliminär skatt. Denna metod innebär att under var och en av de fem första uppbördsterminerna det sammanlagda skattebeloppet för terminen får redovisas utan specifik redovisning. Först till redovisningen under den sjätte uppbördsterminen skall i vanlig ordning fogas skatteanvisningar, en för varje arbetstagare, varå den under det gångna året innehållna preliminära skatten angivits.

Vidare får förskottsinsbetalning av skatt med *skatteanvisning* göras när som helst före uppbördsterminen. Postanstalter och banker kommer således att ta emot förskottslikvider även mellan uppbörsterminerna.

Utöver de fall, då skatt f. n. inbetalas med skatteanvisning, får detta inbetalningssätt användas *dels* då A-skatt redos för arbetstagare, som slutat sin anställning mellan två uppbördsterminer,

och *dels* då en skattskyldig med B-skatt vill erlägga sådan skatt med högre eller lägre belopp än som förfaller till betalning vid uppbördsterminen. För att möjliggöra detta kommer debetsedlarna å preliminär skatt att förses med 8 skatteanvisningar utan terminsbeteckningar. Då skatteanvisningarna tar slut, kan den skattskyldige få dublettdebetsedel av den lokala skattemyndigheten. Såvitt gäller skattskyldiga med B-skatt skall den lokala skattemyndigheten även i fortsättningen på skatteanvisningarna ange det skattebelopp som förfaller till betalning under uppbördsterminen. Önskar den skattskyldige inbetala ytterligare B-skatt, bör han på skatteanvisningen under det av den lokala skattemyndigheten angivna skattebeloppet anteckna dels vad han därutöver ämnar inbetala och dels summan av de båda beloppen. Det överinbetalade beloppet äger han tillgodoräkna sig för gäldande av B-skatt, som förfaller till betalning vid en senare uppbördstermin. Överinbetalningen skall även, om den skattskyldige så önskar, kunna avräknas mot restförd B-skatt avseende samma uppbördsår.

Till debetsedeln å preliminär skatt skall slutligen fogas ett skattekort, som den skattskyldige skall fränkilja och behålla. På skattekortet skall av den lokala skattemyndigheten anges, om den skattskyldige skall erlägga A-skatt eller B-skatt. Skall A-skatt utgå, skall på kortet också antecknas den grund efter vilken skatten skall beräknas. Skattekortet är närmast avsett att användas av korttidsanställda. Dessa skall alltså inte behöva medföra debetsedeln från arbetsplats till arbetsplats utan kan i stället uppvisa det till formatet väsentligen mindre skattekortet för arbetsgivaren, vilken från kortet anteck-

nar de data som behövs för skatteavdrag och redovisning. Skattekortet kan även uppvisas för arbetsgivaren av en B-skattare såsom bevis för att skatteavdrag icke skall göras. Eftersom B-skattsedlarna inte behöver utsändas förrän den 25/2 under inkomståret har en kompletterande regel blivit nödvändig för dessa skattskyldiga. Denna regel innebär att skatteavdrag icke skall göras på lön som utbetalas senast den 25/2, om arbetstagaren företer debetsedel eller skattekort utvisande att han för nästföregående inkomståret varit påförd B-skatt. Regeln är emellertid inte tillämplig för nyanställd arbetstagare, som kan antagas ha sin väsentliga utkomst av anställningen. En sådan arbetstagare får gardera sig mot skatteavdrag under tiden 1/1—25/2 genom att från den lokala skattemyndigheten anskaffa ett intyg att han icke har att erlagga preliminär A-skatt.

I de fall skatteanvisning inte kan användas vid inbetalning av skatt, skall inbetalningen alltid göras till centrala skattekontot. Länsstyrelsernas och kronokamrerarnas särskilda skattepostgirokonton skall således inte längre användas för skatteinbetalning. Skall skatt redovisas till centrala skattekontot för flera arbetstagare samtidigt, må arbetsgivaren inbetala det sammanlagda skattebeloppet med ett enda inbetalnings- eller girokort, om han samtidigt insänder en förteckning på arbetstagarnas namn, de redovisade skattebeloppen m. m. Till centrala skattekontot skall inbetalas:

1) A-skatt som arbetstagare önskar erlagga utöver vad som innehållits genom skatteavdrag;

2) B-skatt som skattskyldig efter utgången av den sista uppbördsterminen önskar inbetala utöver debiterat belopp;

3) annan skatt än preliminär skatt, när inbetalning göres av endast en del av den skatt som förfaller till betalning under uppbördsterminen;

4) skatt som icke kan inbetalas med skatteanvisning därför att debetsedel med tillhörande skatteanvisningar saknas; och

5) skatt som icke inbetalats inom föreskriven tid men som erlagges innan indrivning sker.

I fall som avses under 3) och 4) skall inbetalningen verkställas senast under den uppbördstermin, då skatten förfaller till betalning. Är fråga om skatt för arbetstagare, vars anställning upphört före ingången av uppbördsmånaden, skall inbetalningen dock göras inom 14 dagar från det anställningen upphörde men icke senare än å uppbördsterminen, såvida vederbörande länsstyrelse eller kronokamrerare icke medgivit anstånd med inbetalningen.

Arbetsgivare må till centrala skattekontot inbetala innehållen A-skatt för arbetstagare, anställd för kortare tid än en vecka, även om arbetstagaren överlämnat sin debetsedel med tillhörande skatteanvisningar till arbetsgivaren.

Arbetsgivare skall i fortsättningen behålla de kvitton som vid inbetalning av skatt utfärdats av postverket, banker m. fl. I stället skall arbetsgivaren, innan han återställer arbetstagarens debetsedel, förse debetsedeln med intyg om summan av verkställda skatteavdrag och den tid avdragen avser. Har debetsedel inte överlämnats, skall arbetsgivaren efter utgången av den sista uppbördstermin, vid vilken innehållen skatt skall inbetalas, eller om arbetstagaren slutar sin anställning dessförinnan, vid anställningens slut över-

lämna skriftlig uppgift till arbetstagaren om summa skatteavdrag m. m.

Arbetsgivarkontrollen, m. m.

Såvitt gäller arbetsgivares ansvarighet för arbetstagens skatt, har endast ett par smärre ändringar vidtagits. Har arbetsgivaren utan skäl原因 anledning underlåtit att innehålla skatt, skall således indrivningsmyndighet kunna vidtaga exekutiva åtgärder mot arbetstagaren utan att dess förinnan kräva arbetsgivaren. Vidare skall arbetsgivarens ansvarighet, när arbetstagaren flyttat från riket eller vistas på okänd ort, kunna göras gällande utan att arbetstagaren först behöver anmodas att erlägga skatten.

För att öka kontrollmöjligheterna har föreskrivits att även annan arbetsgivare än sådan som är bokföringsskyldig skall föra anteckningar om arbetstagens namn, lönebelopp och skatteavdragsbelopp m. m. Denna utsträckta skyldighet att föra anteckningar om skatteavdrag m. m. skall dock endast gälla arbetsgivare, för vilka den utbetalade lönen utgör utgift i förvärvskälla.

Samtliga arbetsgivare skall vara skyldiga att efter anmaning av uppborssassessorn hos länsstyrelsen eller av den lokala skattemyndigheten tillhandahålla sin bokföring eller sina anteckningar för skatteavdragskontrollen. Vidare skall arbetsgivarna vara skyldiga att efter anmaning lämna för skatteavdragskontrollen erforderliga uppgifter om anställda arbetstagnare, utbetalda löner och verkställda skatteavdrag.

Den nuvarande kontroll av arbetsgivarna, som sker genom restförteckningarna, skall avskaffas. I stället skall hos varje lokal skattemyndighet finnas ett register över arbetsgivare med minst 2 anställda,

vari redovisad skatt fortlöpande antecknas. Såsom förut nämnts skall dessa arbetsgivare inbetala den innehållna skatten till postens skatteavdelning i residensstaden. Varje arbetsgivare skall få ett redovisningsnummer, som uppges vid inbetalningen. Efter uppborsterminens utgång upprättar skatteavdelningen förteckningar över arbetsgivarna, upptagande redovisningsnumren och det av varje arbetsgivare redovisade skattebeloppet. Förteckningarna överlämnas till vederbörande lokala skattemyndighet, som överför de redovisade beloppen till registerkorten.

Genom det nya systemet kan utan onödigt dröjsmål konstateras, huruvida en arbetsgivare icke redovisat någon skatt eller inbetalt ett uppenbart för lågt belopp. I sådana fall kan åtgärder omedelbart vidtagas för att utreda storleken av de redovisade skattebeloppen och indriva dessa. Systemet har sålunda den väsentliga fördelen framför det nuvarande, att de mera flagranta förseelserna kan upptäckas på ett tidigt stadium och skatteförlosterna på så sätt begränsas.

Slutligen må nämnas att anförda besvär över beslut, varigenom arbetsgivare förklarats ansvarig för arbetstagens skatt, icke skall utgöra hinder att indriva skattebeloppet.

Straffbestämmelserna.

Även straffbestämmelserna har ändrats i vissa avseenden.

Såvitt gäller arbetsgivare, som utbetalar lön utan att denna minskats med föreskrivet belopp för gäldande av arbetstagnarens skatt, förutsättes f. n. för straffbarhet, att gärningen begåtts av uppenbar tredska. Uttrycket "uppenbar tredska" är delvis missvisande. Straffbestämmelsen

har i stället utformats så, att arbetsgivaren skall straffas, om hans förseelse skett uppsåtligen eller av oaktsamhet, som ej är allenast ringa. Härigenom undantages från det straffbara området fall, då rena förbiseenden förelegat eller eljest smärre misstag begåtts. Straffet skall i likhet med vad nu är fallet vara dagsböter.

För arbetsgivare, som icke fullgör sin skyldighet att inom föreskriven tid till uppborgsmyndighet inbetala belopp motsvarande det, varmed arbetstagarens lön minskats för gäldande av dennes skatt, skall straffansvar inträda under förutsättning att uppsåt eller grov oaktsamhet ligger arbetsgivaren till last beträffande underlåtenheten. Straffet, som f. n. utgör dagsböter, skall i fortsättningen vara dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Såsom tidigare nämnts skall arbetsgivarna framdeles lämna arbetstagarna intyg om belopp, som innehållits genom skatteavdrag. Ett ofrånkomligt krav är att dessa intyg är riktiga. Straffansvar måste därför inträda såväl för arbetsgivare, som uppsåtligen lämnar oriktiga intyg om att skatteavdrag verkställts, som för arbetstagare vilka söker utnyttja sådant intyg till sin fördel. Särskilda lagbestämmelser härom är emellertid inte erforderliga, därför att förfarandet är hänförligt till sådant osant intygande och sådant bruk av osann urkund som omförmäles i 13 kap. 11 § strafflagen.

Anstånd med inbetalning av skatt.

Möjligheterna att erhålla anstånd med inbetalning av skatt har utvidgats väsentligt. Sålunda skall anstånd kunna medgivas:

1) då besvär anförts över beskattningsnämnds eller skattedomstols beslut och ve-

derbörande taxeringsintendent tillstyrkt eller förklarat sig ämna tillstyrka bifall till besvären helt eller delvis:

2) då dödsbo ansökt om befrielse från att erlägga skatt; och

3) då skattskyldig på grund av fel vid debiteringen påförts skatt obehörigen eller med för högt belopp.

Anstånd på grund av anförda taxeringsbesvär skall gälla intill två månader efter dagen från prövningsnämndens eller vederbörande skattedomstols beslut i anledning av besvären. Motsvarande anståndstid åtnjutes av dödsbo. Anstånd på grund av feldebitering skall gälla intill dess en månad förflutit efter det den lokala skattemyndigheten fattat sitt beslut i anledning av den sökta rättelsen.

Ytterligare ett anståndsfall har tillkommit. Detta avser skattskyldig vilken restförts för preliminär B-skatt, som beräknas överstiga den slutliga skatten. Har den skattskyldige försummat att begära jämkning inom föreskriven tid eller således senast den 30/4 året efter inkomståret, skall han kunna få anstånd med att erlägga så stor del av den restförda skatten, som motsvarar skillnaden mellan den påförda B-skatten och den beräknade slutliga skatten.

Öretal vid debiteringen, m. m.

För att förenkla debiterings- och bokföringsarbetet skall alla delposter i fortsättningen debiteras utan öretal. Därvid skall öretal, som ingår i annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor, bortfalla. Övriga delposter skall vid öretal över 50 avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt krontal.

I samband härmed har man avskaffat

bestämmelsen att skogsvårdsavgift icke skall utgå, om för viss ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet summan av värdena å skogsmark och växande skog för fastigheter inom en och samma kommun icke uppgår till 2.000 kr. Det har nämligen visat sig att nämnda undantagsbestämmelse, som tillkommit för att undvika arbetet med att debitera småbe-
lopp, förorsakat mer besvär än lättnad i myndigheternas debiteringsarbete.

I detta sammanhang må också omnämnas uppbördssakkunnigas förslag, att återbetalning av överskjutande preliminär skatt borde ske med återbetalningskort fogade vid debetsedeln å slutlig skatt. I uppbördspropositionen togs icke slutlig ställning till de sakkunnigas förslag; det förutskickades emellertid att det föreslagna återbetalningssystemet skall genomföras om fortsatta undersökningar icke ger negativt resultat.

Efter propositionens avlämnande har undersökningarna rörande det nya återbetalningssystemet fullföljts inom finansdepartementet. Intet har därvid framkommit som tyder på att systemet ej skall gå att genomföra. Förfarandet torde bli följande. Debetsedlarna å slutlig skatt förses med ett utbetalningskort, som genom perforering är frånskiljbart från debetsedeln i övrigt. När den lokala skattemyndigheten konstaterat, att varken utmätningssmannen eller länsstyrelsen har några invändningar mot återbetalningen, slås det belopp, som skall återbetalas, med checkprotector in på den del av debetsedeln som tjänar som utbetalningskort. Debetsedlarna skickas ut till de skattskyldiga senast den 15 december; den skattskyldige kan omedelbart utkvittera skattebeloppet på närmaste postkontor.

Det beskrivna återbetalningssystemet kommer att tillämpas i Stockholm redan 1954. För landet i övrigt kan systemet av tekniska skäl icke genomföras förrän 1955.

Slutligen må nämnas, att möjlighet införts för länsstyrelsen att på ansökan medge försumliga skattebetalare befrielse från respit- och restavgifter. En förutsättning för sådan befrielse är att fråga skall vara om ett tillfälligt förbiseende eller ursäktliga omständigheter.

Beräkning av folkpensionsavgifterna.

Före antagandet av de nya uppbördsbestämmelserna fattade innevarande års riksdag i samband med att utgående folkpensioner höjdes, ett principbeslut om höjning av pensionsavgifterna. Beslutet innebär att pensionsavgiften för ogift och sammanlagda avgiften för äkta makar skall utgå med 1,8 % av avgiftsunderlaget, med 180 kr. som högsta avgift för den ogifte och 360 kr. som högsta sammanlagda avgift för makar. Den författningsmässiga regleringen skedde först i samband med uppbördsreformen. Avgiftshöjningen skall i fråga om den preliminära skatten tillämpas fr. o. m. 1954; vid debitering av slutlig skatt skall den högre avgiften beräknas först år 1955.

Vid uppbördsreformen beslöts att pensionsavgifterna för äkta makar skall beräknas efter andra grunder än f. n., att avgifterna skall beräknas som för äkta makar endast om vederbörande skall samtaxeras enligt de regler som gäller härför, att ena maken icke längre skall ansvara för andra maken påford pensionsavgift och att förutsättningarna för avgiftsplikten skall ändras i vissa avseenden. Dessa ändringar skall första gången tillämpas

beträffande sådan preliminär B-skatt för år 1954, som beräknas med ledning av preliminär taxering, och vid debitering av slutlig skatt enligt 1954 års taxering.

Enligt hittills gällande regler är det ju i princip så, att om makarnas sammanlagda till statlig inkomstskatt taxerade inkomster uppgår till minst 1.200 kr., varje makes pensionsavgift utgör $\frac{1}{2}$ % av den sammanlagda taxerade inkomsten, dock högst 100 kr. Detta innebar t. ex. att om mannens taxerade inkomst var 19.800 kr. och hustruns 200 kr., fick vardera maken en avgift på 100 kr. För hustrun medförde detta att hennes avgift blev mycket stor i förhållande till hennes inkomst, med en betydande kvarskatt som följd.

De nya beräkningsgrunderna för äkta makars pensionsavgifter innebär, att äkta make påföres avgift endast om han åsatts till statlig inkomstskatt taxerad inkomst. Avgiften skall liksom för gift utgå med 1 % av vederbörande makes taxerade inkomst (efter höjningen 1,8 %). Är båda makarna taxerade och avgiftspliktiga, skall de erlägga avgift med sammanlagt högst 200 kr. (efter höjningen: 360 kr.). Därvid skall iakttas att om vardera makens taxerade inkomst överstiger 10.000 kr., envar påföres pensionsavgift med 100 kr. (efter höjningen: 180 kr.). Om endast den ene makens taxerade inkomst överstiger 10.000 kr., minskas i förekommande fall dennes avgift så, att sammanlagda beloppet av makarnas pensionsavgifter ej överstiger 200 kr. (efter höjningen: 360 kr.). — Är endast den ene maken avgiftspliktig och är den andre maken avgiftsbefriad enbart av den anledningen att för denne ej beräknats taxerad inkomst, utgör maximiavgiften för den avgiftspliktige 200 kr. (efter höjningen: 360 kr.). I annat fall — eller alltså då båda makar-

na taxerats men endast den ene är avgiftspliktig eller då endast den ene maken taxerats och den andre maken ej skulle ha varit avgiftspliktig även om han påförts taxering — skall den högsta avgiften vara 100 kr. (efter avgiftshöjningen: 180 kr.).

De ändrade grunderna för avgiftsplikt innebär att mantalsskrivningen för året före taxeringsåret — och således ej som f. n. mantalsskrivningen för taxeringsåret — skall vara avgörande för skyldigheten att erlägga pensionsavgift. Vidare är från avgiftsplikt befriade: 1) den som under december månad året före taxeringsåret ägt uppbära folkpension (f. n. är förhållandena under juni månad taxeringsåret avgörande), 2) den som avlidit före ingången av året före taxeringsåret (f. n. före den 1/7 taxeringsåret) och 3) den som vid tidpunkten för tryckningen av stamme till inkomstlängd för taxeringsåret icke är svensk medborgare.

F. n. kan dödsbo icke befrias från folkpensionsavgift. Detta har nu ändrats. I fortsättningen skall beskattningsnämnd under motsvarande förutsättningar, som beträffande befrielse från statlig inkomstskatt anges i 15 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, äga befria dödsbo även från i kvarstående eller tillkommande skatt ingående pensionsavgift. Det sagda gäller dock icke i fråga om pensionsavgifter, som påförts för år 1953 eller tidigare år.

Ändrade bestämmelser i fråga om skattskyldiga, som har inkomst inom olika församlingar eller andra administrativa områden inom en och samma kommun.

I 60 § kommunalskattelagen stadgas, att om inom kommun finnes municipal-

samhälle eller annat administrativt område med särskild beskattningsrätt, skall för envar skattskyldig anges, hur stor del av den beskattningsbara inkomsten som belöper på dylikt område. Därvid skall de allmänna reglerna om beskattningsort tillämpas. Detta stadgande avser alltså att tillföra det administrativa området ett skatteunderlag, bestämt efter i princip samma grund som gäller i avseende på fördelning av skatteunderlag kommuner emellan. Stadgandet tar sikte exempelvis på det fall, då en skattskyldig inom kommunen är bosatt utanför ett däri ingående administrativt område, inom vilket han haft inkomst av rörelse eller fastighet eller åtnjutit realisationsvinst.

Från denna regel, som är tyngande i tillämpningen, föreskrevs redan vid kommunalskattelagens tillkomst av praktiska skäl det undantaget, att om *stad* innefattade flera församlingar, skulle *fysisk person*, som skulle där mantalsskrivas, för av honom i staden bedriven *handelsrörelse* beskattas i den församling, där han skulle mantalsskrivas. Vid 1952 års riksdag beslöts med hänsyn bl. a. till svårigheten att skilja mellan handelsrörelse och annan rörelse, den ytterligare uppmjukningen, att fysisk person skall för *all* av honom i staden bedriven rörelse beskattas i mantalsskrivningsförsamlingen. Denna bestämmelse gäller fr. o. m. 1954 års taxering.

Angivna bestämmelser sammanställda med bestämmelserna i taxeringsförordningen om avgivande av självdeklaration innebär, att såväl juridisk som fysisk person skall utgöra kommunal inkomstskatt inom varje administrativt område med särskild beskattningsrätt för inkomst av dit hänförlig förvärvskälla, dock att fysisk person i stad alltid beskattas i man-

talsskrivningsförsamlingen för all inkomst av inom staden bedriven rörelse. Med undantag, som framgår av vad sist sagt, skall fysisk person deklarerat i varje ifrågakommande taxeringsdistrikt inom kommun, som består av flera sådana distrikt och innehåller administrativa områden med särskild beskattningsrätt. Vidare skall skattskyldig taxeras och längdföras inom varje ifrågakommande område.

En konsekvens härav är att skattskyldig regelmässigt erhåller såväl en preliminärskattsedel som en slutskattsedel för varje område, där han beskattas. Avräkning mellan preliminär och slutlig skatt sker per område med påföljd att på ett eller flera håll inom kommunen återbetalas kanske pengar jämte räntegottgörelse, medan från ett eller flera andra håll inom samma kommun kanske krav framställs på kvarskatt och kvarskatteränta. För att man skall komma ifrån dessa olägenheter, som genom storkommunreformen fått ökad aktualitet, skall vid 1955 års taxering tillämpas följande ändrade ordning.

I stad bosatt fysisk person beskattas i mantalsskrivningsförsamlingen för all inkomst, för vilken han är skattskyldig inom staden.

Beträffande skattskyldiga på landet och juridiska personer i stad har de tidigare omnämnda bestämmelserna i 60 § kommunalskattelagen behållits. Juridisk person skall alltjämt avge självdeklaration inom det län, där han är skattskyldig till statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt. Skattskyldig fysisk person skall — till skillnad mot vad som f. n. gäller — alltid avge endast en självdeklaration inom varje kommun; i deklarationen skall den skattskyldige ange hur inkomsten

fördelar sig de olika områdena emellan. Den skattskyldiga fysiska eller juridiska personen taxeras där han är mantalsskriven respektive där huvudkontoret är beläget för hela sin inkomst inom kommunen och längdföres följaktligen också blott på ett ställe i inkomstlängden. Som en konsekvens härav utfärdas för varje skattskyldig blott en debetsedel å preliminär skatt och en å slutlig skatt inom kommunen. På den plats i inkomstlängden, där den skattskyldige finnes upptagen, skall i förekommande fall genom taxeringsnämndens försorg göras en anteckning om det kommunala skatteunder-

lagets fördelning på de olika administrativa områdena.

Motsvarande skall gälla även för de fall, då den fysiska personen är mantalsskriven i en kommun, respektive den juridiska personen har sitt huvudkontor i en kommun, samt vederbörande fysiska eller juridiska person samtidigt skall kommunalt beskattas i olika administrativa områden inom en annan kommun. Vederbörande skall alltså avge blott en deklARATION inom sistnämnda kommun samt där taxeras och längdföras allenast på ett håll. Inom vilket distrikt, taxeringen och längdföringen skall ske, avgöres lokalt av länsstyrelsen.